

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcția unui Comitet

Anul X No. 1989-Joi 19 Septem. 1913

Devotamentul pentru șef

...Cred cei de la *Opinia* că facem o greșală cind luptăm cu toată ardoarea și păstrăm tot devotamentul pentru omul pe care l-am recunoscut șef? Si cred cei de la *Opinia*, că ie un bine pentru țară, lupta ce se dă în potriva adevaratelor valori politice, cind este doar dovedit că atari valori sunt atât de puțin numeroase la noi în țară? — iată chestia pusă, în mod urban — prin excepție — de către confrății de la *Cuvîntul*.

Cu plăcere ne declarăm gata a responde la aceste chestiuni, a le cerceta în toată complexitatea lor. Si facem aceasta cu autoritatea omului care n'a dezertat nici odată de la devotamentul pentru șef, și care, purtarea a combătut sistemul atacurilor contra oamenilor politici, care reprezintă valori reale.

Mai întâi însă a mică paranteză.

Chestiunile pose de *Cuvîntul* au coincidat cu o insinuare mizerabilă, a unui ziar nemenț, cum că d. Badareu a fi fost cind-va gata să-l părăsească pe d. Take Ionescu. Ce sfruntață minciună! Si cind de mult se urmărește a se crea legende false în privința firei actualului ministru al lucrărilor publice!

Evident. Cei care cunosc omul, ce-i care stiu că din intreg este acela care responde la numele de Alexandru Badareu, aceia își dau imediat seamă că de ticălosă este această insinuare. Dar pentru a se vedea și mai bine falsitatea lucrului, voi povesti un fapt, cunoscut mie personal, și care este de natură să indice imediat și concepția politică și delectatea sofletească a ministrului lucrărilor publice. Cazul ie caracteristic — și el responde în parte și la problema pusă de confrății noștri.

Înțimplarea a voit ca eu să fiu acela prin care d. Filipescu să pui la cală prima întrevedere dintre d-nii Maiorescu și Badareu, în Octombrie 1910, puțin după ce se produsese cunoscutul discurs de la Huși al actualului ministru al lucrărilor publice și cind se credea că ar fi posibilă o reîntregire a partidului conservator.

D. Badareu se arăta dificil în a accepta întrevaderea:

— De ce eu, cind îl au pe Take, care-i seful meu, respondemă d-sa mereu?

Cind insistențelor, d. Badareu a tinit însă ca d. Maiorescu să fie lămurit asupra unui lucru: că d. Badareu aparține unui partid, că va vorbi cu d. Badareu ca reprezentant al partidului, soldatul d-lui Take Ionescu și nu cu d. Badareu ca persoană distinctă de partid.

Am închis paranteza. Revin la spusele confrăților de la *Cuvîntul*.

Recunoștem fără înconjur că din punctul de vedere al educației caracterelor, școală jumătăține bine meritase de la țară până acum un an. Fără îndoială că era un confortor moral pleiadă aceia de valori reale, care, din dragoste și devotament către șef, desigur conștiință de marele rol greșelii politice făcute, îl urmărea fără cădere, resemnindu-se la un rol negativ, la o viață politică stăpână.

Pilda aceasta însemna mult — mai cu seamă că năcărea nu era mai necesară ca în țara românească.

Și iarăși recunoștem, fără înconjur, că unele lucruri, petrecute de atunci încoace, au fost de natură să ebranieze multe conștiințe și să întristeze multe suflare. Se petrecuse doar un lucru atât de deșteptă! Se desfășoară, într'un moment, pietele cari păreau cimentate pe viață! Se rupau legăturile între oameni care păreau meniți și rămăseseră vesniță legături!

Privit la exterior, cercetat în necunoștință de cauză, taboul acesta al unei astări descompunerii nu se putea să nu mănească și mai cu seamă să nu dea de gind asupra influenței ce ar putea avea pentru formarea caracterelor în viitor. Și desigur, deși pentru moment ne-suficient comentată și mai cu seamă deși nu obiectiv cercetată, cele petrecute în cursul acestui an în lagărul jumătist vor fi înregistrate de istoria noastră politică.

Dar discuția serioasă nu se poate face numai prin cercetare subiectivă și mai cu seamă superficială. Nu condus de un sentimentalism ușor și de comandă te poți transforma în criticul unor astări intimplări, cari trebuie să fi avut la bază lor profunde preocupări de interesele superioare ale neamului. Nu procedeaază nimenei la fapte ca cele întâmpilate, cind prin mintea sa superioară, își dă seamă ce rezultate funești educative se pot produce, iar prin rafinamentul sensibilităței își dă seamă de proporțiile tragicismului

sufletește, inherent unei astări dispărțiri.

Atât vreme cît prin concepția sa în privința interesului nostru etnic d. Carp corespunde credințelor fidelilor săi tovarișii de luptă, acești devotați tovarăși puteau să i se nescotească greșelele în proceduri și modalitatea de a fi. Atât vreme cît originalitatea firei sale de șef hamidian nu dăuna declă partizanilor, tovarășii săi nu l'au părasit și nici n'au venit în conflict cu d-sa.

Să schimbă însă situația, cind în momente extrem de grele, d. Carp voia lucruri care nu erau dăunătoare numai pentru partid, dar după concepția factorilor hotăritori și a conducătorilor partidului, erau dăunătoare și tărei.

In astfel de împrejurări ori-cit de mare ar fi tragicismul situației, un om n'ar merită numele de om politic cu adevărat, dacă ar sta la îndoială în privința cărei ce ar avea de urmat.

Ită responsul nostru la prima chestiune. Rămine acum a doua, dacă învățăm luptă acerbă în contra valorilor reale politice — atât de puțin numeroase la noi.

Dar despre aceasta pe altă dată.

NOTA ZILEI

Filologie.

De cîteva zile ne întâmpină, rind pe rind, în toate gazetele din țară, o notiță stereotipă:

”D. Oreste P. din Iași, ofiter în rezervă a fost rechemat în activitate, în batalionul al 9-lea, tot în gradul de ofiter.”

Notiță ne-ar fi părut indiferentă, dacă nu am vedea în ea probabilitatea unei... sfidări la adresa acelor naivi care aşteaptă la Sfîntul-Asăptă! — bătăii în armată.

Stăpîni care e răspunsul pentru toți acești naivi?

Rechemarea d-lui Oreste P...

E adevărat că acest concețătan al nostru bate de obiceiu, civilii. Dar cine o să-l facă să-l lasă obiceiul tocmai cu soldații și să-l facă a nu confunda verbul cu bate cu substantivul batalion!...

POLITICE

Voluntară, involuntară?

În ”Notele din campanie“ ale colaboratorului nostru anonim a fost vorba ieri despre voluntarul V. G. Morțun și de episodul de avansare a fostului ministru liberal la gradul de sergent.

D. V. G. Morțun continuă a fi la ordinea zilei, grație demisiunii din comisia de anchetă în cunoscutele împrejurări.

D. Morțun spune că, nefăcind parte din armată, nu vede ce rol ar putea avea în cercetarea nereligilor sau neglijențelor de cări s-au făcut vinovate deosebite organe subalterne ale administrației militare. — D-sa chinuște textul jurnalului consiliului de miniștri pentru instituirea comisiunii. Nu se pomenește nicăieri, în acest jurnal, de organe subalterne, ci se spune lămurit că această comisie va avea puterea de a constata neajunsurile servente, cauzele ce le-au provocat și de a stabili toate responsabilitățile. Unde a văzut d. Morțun că e vorba de organe subalterne?

D. Morțun mai declină însărcinări pe motivul că ea ar fi dată „toiemai de unele organe cari au, în primul rînd, răspunderea în îndeplinirea acestor lipsuri“. Ce și pe cine vizează fostul ministru liberal? Însărcinarea n'a fost dată de intendență militară care avea răspunderea serviciului, nici chiar de ministerul de războiu, ci de consiliul de miniștri. Atunci guvernului vrea să-l facă proces d. Morțun?

Asta da, o înțelegem: d-sa e de data aceasta în nota partidului. Trebuie creată o agitație pe tema pregătirii campaniei din Bulgaria — și, pentru aceasta, fostul ministru liberal, care e foarte modest, declinând și ori ce competență cind e vorba să figureze în comisiunea mixtă, — își recunoaște de

odată toată pricoperea și destoianța pentru o anchetă parlamentară.

Liberalii nu vor constatarea lipsurilor și stabilirea responsabilităților directe, ci urmăresc un scop șpolitic, o campanie de politică de partid. În această lumină, scrisoarea d-lui Morțun, foarte greoaie, plină de răstălmăciri și de contracicri, capătă întregul ei înțeles.

Demisia fostului și viitorului ministru liberal fost-a ea voluntară ori involuntară, adeocă impusă de considerații politice?

MICI POLEMICI

„Dreptatea“ vestește: ”La Continental a avut loc un dejun la care au luat parte N. Flea, I. Protopopescu-Pake și Jean Tehăs Florescu...“

Nici măcar la acest dejun n'a fost invitat Bogdan-Văcăreștil!

Ultima listă de decorați ”Pentru meritul comercial“ începe cu un domn general.

„Nu de intendență, fără siguri!“

Una prieten al nostru să-l încetează la Venetia, în Canal-Grande.

Am telegrafiat imediat familiei sale: Gondoleanjele mele.

A fi naționalist brevetat și a declara de pe fotoliul academic, că sunt evrei în față cari merită drepturile, se pare celor interesați un gest framăos, pe care îl poate face numai un om... înalt.

„Profesorul Răducanu era adeseori apro tu lui“ a zis oratorul Dăscălescu, delegatul studențimii.

„Dacă s-ar scula din morțintă, ar fi și mai aspru, — după plagiatul d-lui de legat...“

ECOURI

Tuberculoză și sugestie. — Într-un spital, șeful de serviciu intră în pavilio-nul tuberculosilor: ”Ascultați, le strigă el, aștept de la prietenul meu, doctorul Schindler din Berlin, un ser miraculos contra tuberculozei. Într-un moment veți fi toti vindecați. Aveți numai răbdare, peste cîteva zile îl capăt și veți vedea!“

In fine după cîteva zile sosește foilele cu care și injectiunile încep. Maestrul avea dreptate. Serul doctorului Schindler era extraordinar. Bolnavii au fost cintăriți, dejetări analizate, pofta de măncare controlată, puterile măsurate totul dovedind că morbirii din ajuță se vindeca și de cîteva zile.

Pe drum soldații noștri zdobesc în dimînii pesmești, bând limpede apă de împărătește. Adevărat că populația ofițerilor e cu noi, dar cine ar îndrăzni să se atingă de prețiosul ei conținut. Dreptăjără, urmează una inepușă de Locotenentul nostru Postelnicescu, iar asupra chioșecului aruncat jos se repede camăriții mei ca un roi de albine.

La un popas, auzim strigătele disperate pe un vîrf de deal, de la o căsuță ce părea pustie și uităndu-ne într-o acolo binocul vedem niște femei cerând ajutor, iar vre-o cinci soldați de vânători și un artilierist ținând peste garduri în afară, o iau razna pe câmp.

Din ordinul ofițerilor, doi sunt princi, un declară că au voit să cumpere ceva de mâncare și că femeile său speriată degeaba. Fără îndoială o tentativă de hărțuire și poate chiar și de viol.

Pe drum înainte, ploaia reincepe, fără a ne fi uscat încă de baia din ajuță. Asupra făcătorul din coada convoiului, punem de mămăligă și pe cînd înghețăm în noduri malaiul alb și nesărat, cu ceapă, apără un trimis al d-lui general Comandant al Diviziei a 7-a, cu ordinul să ajungem că mai curând la cantonul din capătul defileului, pentru a face loc de trecere în sens invers pe drumușorul ingust. Cu chiu cu vîi ajungem la canton unde găsim vre-o opt automobile cu motoarele în mișcare, confinând într-o personal Diviziei, gata să intreacă în Etropol de unde abia sosise.

Noi mergeam la Zlatița; acolo era bivacul regimentului nostru, dar vestindu-se că bântuire epidemiei de holeră, Divizia ne-a lasat să mergem înainte, iar ea probabil a socotit prudent să plece pe unde venise.

De la canton soseaua începe să fie bună și pe dânsa trebuie să urcăm pe muntele Zlatiței; cum însă grelele noastre furgoane mergeau prea încet la deal și vînd să ajungem mai repede spre a ne usca imbrăcămintea, o luăm pe jos înainte, în frunte cu plotonierul Lucan și alături cu camarazi Oprea, profesor de desen în București, cu Gutman și alături cu camarazi Oprea, profesor de desen în Tg.-Frumos, cu alți doi soldați și un gradat.

Incontestabil, rasa are o influență mare asupra sensibilității și a predispoziției la tuberculoză. După F. B. M. Carthy unele rase au căpătat o rezistență la tuberculoză, fără îndoială din cauza unei contacte frecvente cu această boală. În Statele-Unite, Indienii sunt acei care prezintă mai puțină rezistență, apoi vin Negri și în fine Chinezii. Cei dinții dă un mare procent în mortalitatea tuberculoză.

Pînă rasele albe, Irlandezii prezintă o mortalitate aproape totașă de mare ca și negrii, pe cind celelalte rase albe și iși recunoaște de

sunt mai rezistențe. În genere, mortalitatea este cu atât mai ridicată cu cit măștile profilactice sunt mai rău înțelese. Un fapt surprinzător este că populația evreiască prezintă numărul cel mai mic de cazuri de tuberculoză.

Observațiile lui Carthy au fost făcute în regiunea canalului Panama și în spitalul tuberculosilor din Boston.

In această privință A. V. Sokolowski a făcut cercetări interesante și iată cum explică rezultatele la care a ajuns. ”Populația semită de la noi (Varșovia) și din Imperiul său este mai puțin afectată de tuberculoză pulmonară de cînd populația creștină (Poloni, Ruși, Lituanii). După Sokolowski, la 100 morți sunt 11–13 cazuri de tuberculoză la creștinii și numai 8–10 la evrei. Aceasta este de depin confirmat și de statisticile din apusul Europei (Londra-Berlin, Budapesta). Pentru celelalte afecțiuni ale căilor respiratorii, rasa evreiască nu prezintă nici o particularitate.

La popoarele puțin sau de loc culte, doi factori măresc predispoziția la tuberculoză: relațiile cu Europeanii și sifilisul.

Astfel experiențele făcute de Metschnikoff, Burnet și Tarassewitsch în stepele locuite numai de Calmuci, între marea Caspică, Volga și Donul, au dovedit că tuberculoza este mult mai frecventă la

periferie de cînd la centru. Vecinătatea cu populația stabilită răspinde tuberculoza printre Calmuci. Adulții care părăsesc stepele și locuiesc în orașele mari sunt foarte de atinsă de tuberculoză.

In Kamerun, după Küz, tuberculoza nu este așa de răspindită ca în Europa. Autorul și de părtile că relațiile cu albi transmit rasei nerăbatoare tuberculoză.

</

KALODONT

PASTĂ DE DINTI

de-vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.
F.A.SARG's SOHN & CO., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Lăzări, București.

schimbăcios, în căt îți facea impresia unei nopti din povești.

Intrebăm de bivacul Regimentului nostru, și după mai multe răspunsuri negative, ni se arată o cărăuș pe care apucăm în întuneric. După mai multe răspintii înănd-o când la dreapta, când la stânga, pierdem din vedere cu desăvârșire luminile focurilor din bivacurile infanteriei și ne găsim rătăciți în întunericul unui oraș necunoscut. Tot în căutarea Regimentului nostru, am traversat în lung și în lat orașul, eșind până afară, la camp, Ne întoarcem săleii de oboselă, și ne trezim în piață mare din centrul târgului, pe care o recunoaștem după clădiri mai impunătoare așezate în cerc în jurul unui întins loc viran, mai bine pavat. Recunoașterea aceasta a făcut-o unul dintre noi cu ochi mai ageri, căci trebuie să mărturisesc că toți cei lăsați nu vedeam nimic. La o fereastră slab luminată, unde speram să obținem lămuriri, zăresc prin jaluzele unui oblon o femeie stând în pat cu ochii holbați, firecându-i manele de neliniște, și alături în picioare, un gligan în cămașă tremurând cu un revolver în mână—la auzul pașilor și vorbelor noastre. Am luat-o repede la goană și potrivind prin bălti de noroi na-am trezit iarăși la una din extremitățile târgului, unde doi dintre noi au căzut dormind pe moibile de piatră destinate soselei. Disperasem de a găsi chiar luminile bivacurilor de infanterie, când niște căruțe de rechiziție, ce treceau pe acolo, au năști căruț Regiment, la stârșința mea au rădicat pe cei căzuți, noi mergând în urma lor, după puțin, soldații din căruțe ne-au arătat palida lumină a unui felinar, spunându-ne că acolo este Artleria. Adunăm ultimele puteri și dăm pe intuneric între stănoagele calilor, cari supărăți din somn se enervează și lovesc din picioare gata să ne zdobească. Un grăjdar ne vine în ajutor și ne duce la o bucătărie improvizată largă un zid, unde alți camarași de ai lui frigeau un miel întreg. Nimerisem în Divizionul al 2-lea, unde s-a găsit un farsor de prost gust, care spore marcea noastră disperare să ne spue că Diviziovul 1 din care făceam noi parte, plecase din Zlatița în ajun. Un biet sergent înșă, fiindu-i milă de noi, intervine spunându-ne că subalternul lui e un dobitoc și că Divizionul nostru și alături; și luându-ne de mână pe mine și pe Brigadierul Oprea, ne duce la cortul Preotului, care sculat din somn, ne primește cu brațele deschise dându-ne pane, brânză, ouă și căte un pahar cu vin. Cealaltă tovarășă de drum dispăruse, fiind culcați probabil în cele dinții corturi ce le-au ieșit încale. Am adorât de înădăbat, largă Preot care m-a luat în brațe să mă încălzească, mă învăluit cu păturile lui calde și mi-a uscat picioarele care mai bine de 24 ore stătuțe în apă.

16 Iulie.—Dermortit mă trezesc pe la saptă și abia începusem să-mi întind membrele indurărate, când se aude vocea Colonelului:

— Hamurile pe cai, plecăm imediat.

Sar ars în picioarele și-mi repet ochii la un morman de noroi din fața cortului, în care zăceau ghetele și ciorapii mei. Furgonul în care îmi aveam lucrurile nu sosise încă, cu ce mă înțeală? Vecinul nostru de cort, Căpitanul Alexandrescu, distins militar și suflet bun, îmi oferă o percheie de cizme pe care nu le pot încălța fiindu-mi prea strâmtă la turetci. Es cu picioarele goale din cort în căutarea unei soluții și văzând că toți sunt gata de plecare, spăl repede ghetele cu apă, și aruncând ciorapii le încălță așa ude. Cu permisiunea Comandantului Bateriei a 2-a mă urc în ultimul moment pe un cheson de tun și astfel dărdăind din dinți pe pietrele soselei, cu picioarele întinsă la vînt ca să-mi usuc încălțiminte, treiem prin satul Celopei și la ora 4 după amiază sosim în targușorul Mirkovo, la sudul căruia se formează parcul. Pe locul destinat Statului Major al Regimentului, începem instalarea somptuosului nostru cort; Oprea, Preot, eu și Ion ordonația lucrără sub conducerea inginerului Dobias. Sosind Colonelul, găsește încă cortul lui nefiește, pe când al nostru e pe cale de a fi gata și se supără atât de tare, în căt cheamă imediat pe Maiorul Macarović, Comandantul Divizionului 1 și strigă în gura mare:

— „Să-mi iai tot...“ intelectualii (cuvintul a fost altul) aceștia, cari s'au primflat două zile fără să facă nimic, și să-i împărți pe la Baterii!“

Am aflat în urmă, că furia Colonelului era motivată de faptul că în lipsa noastră nu mărcase tocmai bine și de oarece trăsura de subsistență era cu noi, bănuia că... i-am epuizat conținutul.

Ce nedreptate!

La invitația Maiorului Macarović, ne-am mutat imediat cortul pe locul Bate-

riei a 2-a, alături de acel ocupat de Comandantul Bateriei și ajutorului său.

Seara mă întâlnesc Colonelul și blând îmi zice srință:

— „Ce ai pătit cu ghetale, am auzit că ai rămas desculț!“

— „Nimic, d-le Colonel, acum s-au uscat, dar se cam udase în primblarea de două zile ce am făcut.“

Mă folosește de prilej ca să-i povestesc pățania noastră din ajun și imblânzit de tot, adăugă surzând:

— „Să-o treci în registrul istoric al Regimentului.“

— „Am să o scriu în notele mele, d-le Colonel.“

M-am jinut de cuvânt.

(Va urma)

Institutul Electrotehnic al Universității din Iași

Institutul Electrotehnic de pe Ilfovă Facultatea de Științe a Universității din Iași își propunea să pregătească specială necesară celor ce doresc să intră în industria electrică.

Inădămantul predat în acest institut este atât teoretic, cât și practic fiind astfel organizat încât poate forma ingineri, conductori și montori electricianii.

Durata studiilor este de 2 ani dintre care primul este un an de preparator iar al doilea, și de specializare.

Cursuri și lucrări practice. a) În anul de specializare se predau următoare cursuri și lucrări practice: matematici generale, algebra, geometria, analitică, analiza, mecanica, fizica generală, chimia generală, Electricitatea, lucrări și mășturi electrice de laborator, lucrări de atelier.

b) În anul de specializare se predau următoare cursuri și lucrări practice: Electrotehnica generală, mașini termice și gaze și industrial, mașini electrice și statii centrale, mășturi electrice și instalații, electrochimie, electrometallurgie și lucrări practice de laborator și atelier.

c) În secțiunea elevilor montori cursurile și lucrării practice predă sunt: Fizica elementară, chimia elementară, curs elementar de electrotehnica, rezistența materialelor, Noțiuni de mașini și desenul industrial, lucrări de laborator și de atelier.

Condițiunile de admisare

Vor fi admisi în secțiunea preparatoare fără concurs: 1) absolvenți pe licență reală, 2) Ofițerii cu școală de infanterie și cavalerie 3) absolvenți școalei de conductori, păduri și soșoie 4) absolvenți școalei de arhitectură, 5) absolvenți școalei superioare de arte și meserii,

Cei ce doresc să se înscrie în institut fără să îndeplinească aceste condiții nu pot fi admisi de către în urma unui examen de admitere trecut asupra matematicelor, fizicii, și chimiei—conform programelor de licență, secția reală.

Vor fi admisi în secția de specializare fără concurs: 1) Inginerii titrați sau cei asimilați lor din țară și străinătate, 2) Licențiații în științele fizico-chimice și matematice, 3) Ofițerii cu școală aplicație de artelor, geniu și marină.

Vor fi admisi în secția montorilor electrician fără concurs, absolvenți școalelor inferioare de arte și meserii; tot în această secțiune se primesc și acei ce nu satisfac aceste condiții în urma unui examen de admitere trecut asupra matematicelor, fizicii și chimiei după programul celor 4 clase gimnaziale.

Cerile de înscriere fie direct în una din secțiile institutului fie la examenele de admitere, se vor adresa D-lui director al laboratorului de electricitate din Iași. Între 1 și 15 Octombrie a. c. însoțite de următoarele acte: a) actul de naștere b) diploma sau certificatul în regulă constătând studiile anterioare ale candidatului.

Examenele de admitere pentru toate secțiile vor avea loc în localul Universității din Iași între 15 Octombrie și 1 Noembrie a. c.

Elevii institutului vor achita următoarele taxe: 30 lei taxa de înscriere, 20 lei pentru examen la o materie, 100 lei taxa anuală de laborator și atelier.

Instructii privind sesiunile pentru examenele de fine de an, frecvențarea cursurilor și lucrărilor practice, ordinea și disciplina etc. elevii institutului electrotehnic vor fi supuși acelorași dispoziții ce sunt prevăzute și pentru studenții universității.

Reglementul școalei se găsește publicat în monitorul oficial No. 260 din 22 Februarie 1913.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

În ziua de 25 Octombrie 1913, ora 11 a. m. se va înțelege în localul Primăriei licitație publică orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra compatibilității publice pentru vinderea parcelelor No. 3, 4 și 6 din strada Aurora.

Garanție pentru fie care parcelă 100 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condițiunile de licitație și planul parcelelor se pot vedea în fie care zi de lucru la serviciul Administrativ. No. 18327. 12 Sept. 1913

INFORMATII

■ Probabil, printre eroare de transmisie a unui corespondent de ziar din localitate, a circulat astă noapte în Capitală știrea despre o rebeliune a țărănilor din jud. Iași.

Nu e nevoie să mai dezminți asemenea știre, cu totul de domeniul fantaziei.

■ Toți elevii care au absolvit cursul primar și nu s-au înscris la nici o școală secundară, vor trebui să urmeze cursurile școalei complimenteră pînă la vîrstă de 14 ani.

■ „Cuvîntul“ discutind un articol al nostru deplasează chestia.

Nu e vorba despre valoarea politică a d-lui Carp și de ceea ce a făcut d-sa în această față; ci e vorba de ce a făcut d-sa față de valorile reale ale acestei țări.

■ Dar „Cuvîntul“ — ca de obicei — nu ne înțelege și astfel ne este peste putină să dea de vorbă, hrănită înțelege asemenea procodee mintale.

■ Ziarul „Evenimentul“ reamintind un episod din viața lui Vlaicu nu uită a spune și a regreta că aviatorul a fost decorat după stăriința d-lui D. Greceanu.

Crede întrădevăr ziarul Conservator că M. S. Regele, după splendidul zbor de la Cetăția, avea nevoie de atită stăriință ca să decoreze pe genialul descoperitor?

■ Zlarul apărător Bogdan-Văcărești vorbește, cu litere de o schiopă, despre o manifestație ostilă care era să se facă d-lui Take Ionescu, dacă nu se comitea o indiscreție.

Volniciști bărbăti, domnilii de la „Seara“ de la „Cuvîntul“ și de la „Dreptatea“.

■ Suntem informați că pe ziua de 1 Octombrie a. c. d. institutor Lazar Grecescu va numi rezizor cl. I al județului Iași, în locul d-lui I. Virildănescu, care va fi trecut inspector al învățămintului primar particular, iar d. Neculai Răpeanu, dirigintele școalei din Bivolari, va fi numit rezizor cl. II-a al județului Iași.

■ Operația româna Grigoriu-Maximilian, iată evenimentul artistic la ordinile zilei în orașul nostru. O adevărată mobilizare a publicului va avea loc în sala teatrului național și Iași va da uitării, timp de 3 săptămâni, tot ce a rămas din îngrăjările mobilizării, războiului și holierel, pentru a gusta delicioase senzății artistice.

■ La operă cu toții! — e deviza generală.

■ Circulara prefecturei județului Iași.—În vedere că mulți săteni din județul Iași nu au înțeles rostul ajutoarelor ce au distribuit în județ și că diferite avantaje și înlesniri ce nu pot fi în mod legal acordate, d. Stefan Negruțiu prefectul județului Iași a trimis autorităților administrative din județ, următoarele circulară:

Sunt asaltat zilnic de cereri din partea celor care a fost mobilizati, de a fi scutii de plata dărilor către stat, de prestație și în special de plata arenăi pământurilor de hrana. Aceste pretenții le intemeiază pe faptul că fiind mobilizați nu au avut timpul material de a munci și căciuță pentru a avea cu ce plăti dăurile statului și arenile de pământuri, această argumentare nu este de loc întemeiată, căci pe lîngă că în lipsa lor de acasă, autoritățile au îngrijit de lî să lucrat ogoarele, astfel că lî să asigure și hrana pentru viitor și mijlocul de a-și vinde prisoșul de recolte cu care se poată a-și plăti datorile; dar și familiile lor au fost ajutate cu hrana, etc. În toți anii se fac concentrări de primăvară și manevre toamna, cind sunt chemați rezerviști, concediați și complectași, unde sunt reînăuți săptămâni și luni întregi, dar nici odată acesti oameni nu au venit ca acuma cu pretenții, ca cele mai sus vorbite, ori mobilizarea de acum nu a fost cu mult mai lungă durată ca acele a concentrărilor și manevrelor anuale.

Cu toții ca buni cetățeni ai țării, și după Constituție, suntem datorii se apără la nevoie Patria, fără ca în schimb să cerem privilegii și diferite scutiri, cum pretind acuma cei ce a fost mobilizați.

Sătenul trebuie să înțeleagă și să se convingă o dată pentru totdeauna că datorile contracte sub îscălitura lui, trebuie să fie achitate și să respecte legile țării prin care statul, județul și comuna le cere dăriile obligatorii așa după cum trebuie să fie într-un stat constitucional ca al nostru, și nu trebuie ca la orice ocazie, să ceară anume simțiri și privilegii contrare țărei.

Așa fiind lucrurile, vă îndatorăm d-le Primar ca d-v din preună cu notarul, delegații de sate și consiliilor comunali, să mergeți prin sate și să explică sătenilor ce a fost mobilizați, că statul sub nici un cuvînt nu-i poate scuti de dări fiscale și prestări și mai cu sămăc de plată arenăi pământurilor închiriate de pe moșii statului sau a instituțiunilor publice și cu atât mai puțin nu poate interveni pentru acesta la proprietari și arendași de moșii.

Ei trebuie să și respecte semnăturile contractelor de arendă făcute cu moșieri și să plătească după cum prevede legea, arenda mai înainte de a-și ridică recolele.

Ce o măsură transitorie, am intervenit pentru acei foarte nevoiași ca plata dărilor fiscale și a prestației să fie pășuți a face treptat.

Le văză arata domnule Primar ca se nu mai umble pe la autorități cu petiții de cerere de asemenea natură, căci nu li se va ținea în samă și nici să se incerce porniri tendențioase în care vom lua cele mai aspre măsuri contra lor.

■ Curtea cu jurați judecă astăzi procesul privitor pe Grigore Mazilu, din comuna Lungani, județul Iași, pentru crima de omor sevărășită asupra băetanului Gheorghe Tanase, care voia să ia în casătorie pe o flică a sa și pe care dînsul nu voie să i-o dea.

■ Ministerul instrucțiunii publice a cerut revizorului școlar să-i înainteze un tablou de toți învățătorii, cari la 1 Aprilie 1914 împăinea un nou termen de grădărie.

■ Un nou caz de scarlatină să a decărat eri în strada Smărănd.

■ De la 1 Mai pînă la 1 Septembrie se pleacă prin biuroul de emigrare pentru Manevră 299 emigranți din Iași și 18 din tîrgușoarele învecinate. Grupurile pleacă în toată Duminica prin Burdujeni.

</

■ Greva de la Banca Iașilor. — Funcționarii „Băncii Iașilor” s-au prezentat astăzi la redacția ziarului nostru și ne-au expus cuprinsul „Memoriului” adresat Consiliului de Administrație al Băncii. Reproducem o parte din zisul Memoriu:

Banca Iașilor, în urma cimentării ei prin mărirea capitalului și ajuns a fi o instituție financiară de primul ordin în orașul nostru și sperăm ca totii că va ajunge să fi cea mai puternică bancă particulară din Moldova.

Dacă la această fericită dezvoltare a contribuit în primul rînd chibzuia conduceare a Onor. Consiliului de administrație, precum și rîvna și activitatea d-lui director C. Daniel, ne place a crede că și noi funcționării, fără a fi luate parte efectivă la conduceare v-am secolat totuși prin murca conștiințioasă ce am desfășurat.

Toate băncile și instituțiile mai importante din țară au un regulament cuprinzând dispoziții referitoare la primirea funcționarilor, fixarea salarizării, congedurile, înaintarea, congedarea, reținerile, amenințările etc.

Credem necesar ca un astfel de regulament să fie stabilit și pentru noi azi cind vedem că dezvoltarea băncii necestează un număr respectabil de funcționari.

Prin stabilirea acestui regulament Banca va profita în primul rînd, căci ar poseda un personal bine organizat, disciplinat și conștient de datorii și drepturile sale.

Acest regulament ar fi și pentru folosul nostru, căci am luat cu mai multă silință cind vom să hotărîm că în această Banca nu putem asigura cariera, iar nu să fim nevoiți ca, după ani de zile de muncă să plecăm pentru motive ca acele care silesc azi, cu drept cuvînt, pe calea noastră Constanță (pedepsit pe nedrept) să părăsească banca.

Suntem cu toții conștienți de nevoiea unei îndrumări a membrilor români spre comerț și dorim și noi să ne dedicăm viață și puterile noastre de muncă acelora opere de ridicare și împărtăscire a comerțului românesc, care formează astăzi aspirația tuturor românilor.

Cind însă după ce am renunțat la siguranța funcționilor publici și intrînd în această întreprindere particulară nu găsim ocrotire și garanție necesare pentru a ne face o carieră potrivită cu aspirațiile noastre, avem dreptul să ne îngrijim ca nu cumva sacrificiile ce facem să nu se risipească în zadar.

Azi cind greutățile vieții s-au mărit și cind mulți din noi funcționarii acestei Bănci nu mai suntem la începutul camerei, salarizările noastre nu sunt potrivite cu nevoieștile ce avem.

Nu prețindem să fim sarcina prea grea pentru Bănci, dar cerem că salarizările să ne poată îndestula cerințele traiului, pe lungă oarecare prevedere pentru viitor, cind noi nu avem de așteptat nici o pensie.

Avind salarii insuficiente și Banca aceasta ne mai prezintă posibilitatea creării unei cariere, funcționarii ei vor considera că în stagiu temporar bună pînă la găsirea celei dinăuntru situații mai bine retribuite sau cel puțin mai sigure.

Fiind, după cum vedem, în interesul Băncii, de a avea un personal stabil, acesta nu se poate capata de către prin fixarea unor salarii rationale.

Față de cele ce am avut onoare să vă expunem mai sus, și care constituiesc cele mai puternice și mai urgente nevoi ale noastre, vă rugăm Domnului Președinte să le examina în justă lor valoare și să ia măsurile ce vîți cred că cu cînăță, asigurîndu-vă că, satisfăcăți în aceste legișime cereri ale noastre, vom continua munca și mai departe cu tot devotamentul și rîvna noastră pentru bunul mers și prosperitatea Băncii.

(Urmează semnăturile)

Iași 14 Septembrie 1913

■ Domnisoara Semiramisa Dumitriu, ministrul conducătoare a școalei fröheliene din Tatarasi, a fost aleasă și recomandată de președinta „Societății doamnelor ortodoxe”, pentru direcția școalei noi înființată de societate, în cartierul Socola.

In locul d-rei Damitria, la școală din Tatarasi, va fi adusă domnisoara Petrovici.

■ Astă-seară Mercuri 18 Septembrie 1913, are loc în sala teatrului Ciro Sidoli, o reprezentare teatrală. Se va juca „Zigzagurile dragostei” comedie în trei acte. Această reprezentare extra-ordinară este dată de artiștii Teatrului Național din Iași, pentru ajutorarea familiilor oștenilor ieșani mobilizați și încrețați din viață.

Mîine Joi 19 Sep. program nou cinematografic: Bănuială crudă, splendifidă desfășurare dramatică—Insulă, dramă—Willy om de onoare, scene comice—Poloneza, film comic cu o superbă înscenare, etc., etc.

Pînă în Vineri al doilea program nou.

■ In memoriam înaintat de funcționarii Băncii Iașilor se insistă și asupra nedreptăței făcute colegului lor I. Constanțiu cu suma de 50 lei.

Funcționarii în grevă au apelat la colegii altor instituții similare din țară ca să nu mai accepte a înlocui pe funcționari demisionați.

■ Pseudo-Princesa Calmuțki în Iași.—Aseară a sosit în localitatea pseudo-princesă Calmuțki. Si aci a făcut plimbări, epătind pe naivi cu milioanele de care ar dispune.

La mulți s'a recomandat drept medicinistă, venită în scop de a înființa în Iași un sanatoriu.

La ora 11 a plecat să visiteze ospiciul de la Socola.

Pepinieră de Viețe de Vie

bine selecționate, altoate pe port-altoi americanii cei mai rezistenți și potrivită vizita în oră ce zî la via d-lui C. Chilimoglu Șoseaua Copou, vis-a-vis de Școala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa și comenziile.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei”

Serviciul Telefonic

Afirmare fantezistă

Ziarul „Presa” publică următoarele în numărul său de azi:

„Un ziar, vorbind pe tema noilor dificultăți în Balcani, a ajuns la concluzia că România va mobiliza din nou, în baza unui nou mandat, pe care i l-ar fi dat Europa; mandat similar cu acel ce i-a fost dat la prima mobilizare.”

„Aseastă afirmare e de domeniul fanteziei și, în ce privește prima mobilizare, România a lucrat din proprie inițiativă și după cererea proprietelor interese”.

Proiect de lege

București.—D. C. C. Arion, ministru domeniilor, lucrează actualmente la un proiect de lege pentru modificarea codului silvic.

Cale ferată în teritoriile noile

București.—Goverul bulgar a cerut călării regularesc exploatarea în comun a liniei ferate Dobrici-Varna.

Direcția C. F. R. studiază această propunere. De altfel, în vederea organizării călării ferate de la Dobrici, a trimis a călăru multe mașini și un număr de oameni restrâns—de vagoane.

Monedele bulgare

București.—Consiliul de ministri a luat hotărîrea ca monedele de argint bulgare să ruleze, în noile teritorii, fără diferență de curs.

D. Take Ionescu în Capitală

București.—D. Take Ionescu sosită în Capitală astăzi, cu trenul de 5, venind din Sinaia.

Exploatarea tutunu-lui în teritoriul anexat

București.—În privința exploatarii tutunului în teritoriul anexat, s'au luat sume de măsuri.

In primul loc, s'a evaluat suprafața susceptibilă de cultură, la 1000 hectare (se stie că România cuprinde 11,000 hectare, pentru cultura tutunului).

Supravegherea culturii va fi încreștinată agentilor recrutați printre grăniceri și care vor fi retribuiri cu 100 lei lunari.

Numărul acestor agenți va fi mărit în toată țara.

Directorul societății bulgare a manufacтурei de tutun din Dobrici a sosit în Capitală pentru a confira o suprărăscumpărăre, de către România, a sus numitei manufacтурă.

Direcția Regiei Monopolului Statului cercetează propunerea.

O comisiune specială va fi trimisă la fața locului, pentru inventariare.

In manufacтурă din Dobrici, se află actualmente 350,000 kgr. de tutun.

Întoarcerea d-lui Marghiloman

București.—D. Al. Marghiloman, ministrul de finanțe, sosită mine Joi în Capitală.

Inspectarea flotilei

București.—D. general Hirjeu, ministrul de răboi, însoțit de d. general Văleanu, secretar general, a plecat eri spre Dunărea, pentru inspectarea flotilei.

D. general Hirjeu va începe prin a inspecta Monitoarele din Galați.

Inspectiunea d-lui Take Ionescu

București.—D. Take Ionescu, ministru de Interne, va inspecta în cursul septembriei, județele contaminate de holera.

Groaznica furtună din Constantinopol

Constantinopol.—O groaznică furtună s'a desfășurat erăsând Capul Mărești.

Toate casele de sus din Bosphorus și cele din fundul cornului de aur au fost inundații și s'au prăbușit.

In cartierul Celidar a fost distrusă uzina de electricitate în construcție.

In acest cartier sunt 95 persoane dispărute. Cinci cadavre au fost pescuite.

In cartierele Euk și Lalif furtona a făcut cumplită ravagii.

La Tariar au dispărut 15 persoane.

La Buiukteren s'au prăbușit 500 case; trei persoane sunt înecate.

Mulți înțăriți: Natalia Crețescu, mamă, Antonia, Maria, Adela, Eufrosina, Elena; Emil și Paul, surori și frați; Eliu cu copii, cunună și nepoți; prenume și familie Enea, Ionescu, Gheorghiu și Crețescu, au derăuță anunță moarte prea iubitei lor.

Eugenia Crețescu

în vîrstă de 16 ani

decedată astăzi 18 Septembrie 1913, la orele 11 a.m., în casele din str. Gheorghe Mărescu 14.

Inhumarea va avea loc Vineri, orele 3 p.m. la Cimitirul Eternitatea, unde este depus corpul defuncției.

Aceasta servind drept invitație.

Turneul Companiei

Lirice Române

Grigoriu

— de Operă și Operetă —

Va juca în stagionea de Iarnă 1913

Un ciclu de 20 Reprezentări

Serale și 3 Matineuri

PENTRU DESCHEDAREA STAGIUNEI

Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

AUGUSTIN

Martă 24 Septembrie 1913

Voievodul Tiganilor

Mercuri 25 Septembrie 1913

SUZI

Joi 26 Septembrie 1913

Dama în Ros

Bilete la Agenția „Thalia” Th. P. Maximovici.

ISRAEL BROIDE

Deposit de Saci și Toluri

— IASI —

13, str. Anastasie Panu, 13
Da vinzare și de închiriat cu prețuri modeste.

De închiriat

cu începere din luna Octombrie
a. c. etajul I din imobil str. Academiei No. 3, ocupat actualmente de Banca Moldova și compus din 10 odăi și 2 băcătării. Închirierea se face în total sau în parte.

De-asemenea un apartament compus din 6 odăi, băcătări și atenane încălzite cu calorifere în etajul I al clădirii noni a Băncii Moldova din str. Cuza-Vodă foașă Primărie.

A se adresa la Banca Moldova.

Dr. L. Fisch

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 și 3—5.

De închiriat

un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grădină, sărd, beciu, curte spăjoasă str. sf. Andrei No. 3

A se adresa la proprietară în curie între orele 2—5 p.m.

Dr. I. BRENER

Specializat în clinice din Germania

BOALE DE FEMEI

MAMOS

Str. Lăpușneanu 25

— Cons. 1—6 —

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale

Iași—Strada Stefan cel Mare Nr. 13—Iași

Mare depozit complet assortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Tesătura—Iași”

Societate anonimă

Tot soiul de Tesături de bumbac, uniforme seolare, doguri, diverse americici, chifone, barcheturi, Pînza de casă.

Malteza, zefiruri, ație, pânză pentru cizmară.

„MOLDOVA”

Societate anonimă
pentru industrie de tricotaj—Iași

Flandra Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva”
Iași

Parfumuri, Săpunuri de toaletă și
Eau de Cologne

Societatea anonimă română
italiană a industrielor
„Textile”—Iași

Sireturi pentru ghete, sireturi
pentru rochii de bumbac și lână,
sutase de bumbac, lână și matasă.
Urechi de piele și cizme. Bete tri-
colore și fâșe de Botez. Filii de
lămpă și ghe scaparat. Bete pen-
tru covoare. Sireturi de metal,
sireturi pentru haine de bumbac
și lână, negre și colorante. Sireturi
de corsete. Chingi pentru tapitări și
chingi gata cu cărării pentru cai.

„BOROBANTUL”

Fabrica Națională de produse
textile

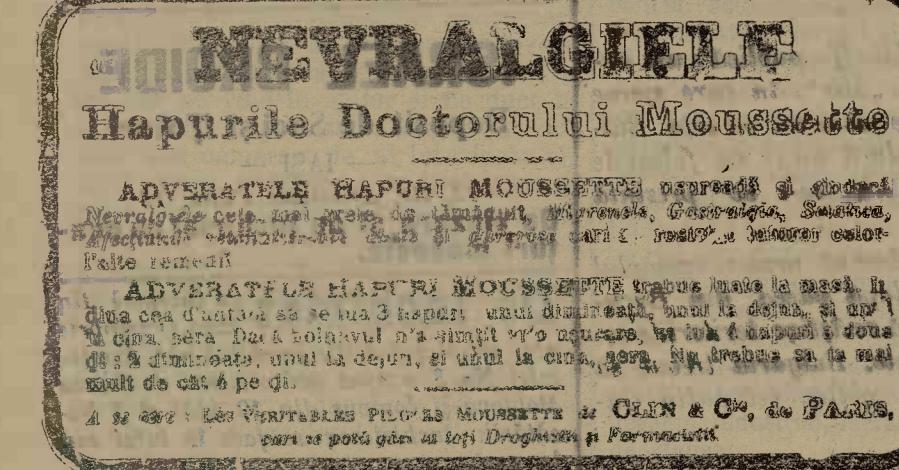
Max I. Schapira—Ploiești

Postavuri, Pături militare, Pe-
stavuri și Pături de comerț. Di-
mie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandita

ȘALURI DE LÂNĂ

„OPINIA”

Organul partidului
Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI
„OPINIA”

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

I A S. I

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeste orice lucrări tipografice.

Execuțare constiincioasă: Prețuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentări în fiecare seară la orele 9

Duminicale, Șimbafele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentările noastre iau parte toți corifeii marilor teatre
din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca
Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre,
Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘI ÎNȚIȚICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENTIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însoțite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se
intâmplă mai de seamă în lumea totă.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varietet, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOPUL REDAT CLAR ȘI PERFEKT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina
Trajan, anume aranjată pentru Reprezentări cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7